

СВОБОДА и ПРОСПЕРИТЕТ

Годишен доклад за 2010 година

Съдържание

Няколко думи от изпълнителния директор	3
Анализи	4
"Извън релси (кратък преглед на ж.п. транспорта в България за 2000 - 2009)"	4
„Електронният подпис в България: още един начин за по-малко бюджетни разходи“	4
„Без изход“ (преглед на процедурата по закриване на бизнес в България)	4
Прес-съобщения	5
Индекс „Икономическата свобода по света 2010“ на фондация „Херитидж“ и Уол Стрийт Джърнъл	5
Отворено писмо за балансиран държавен бюджет	5
ИПИ публикува четвъртия годишен „Индекс на право на собственост“	6
„Ден на свобода от правителствена намеса 2010“	6
Икономическата свобода по света	7
Пресконференции	7
Бюджетна политика за икономически	7
Реформи вместо вдигане на осигуровки	8
Алтернативен държавен бюджет 2011	8
Икономика на здравия разум - бързи реформи за високи доходи	8
Как ще расте централна и източна Европа? Уроци за интегрирана Европа	9
Медийни изяви на ИПИ	9
Специални инициативи на ИПИ през 2010	9
I. Независим съвет за пенсионна реформа	9
II. Икономическа библиотека на ИПИ и БМА	10
III. Клуб на икономическите журналисти	11
IV. Срещи на Клуба на студентите към ИПИ	12
V. Кампания „Разходите на българската държава“	13
Стажантска програма на ИПИ през 2010	16
Награди	16
Награда за ИПИ	16
ИПИ връчи награда	16
ИПИ в Интернет	17
Финанси	18
Светла Костадинова и Петър Ганев от ИПИ участваха в годишната Европейска ресурсна банка	19

Няколко думи от изпълнителния директор

През 2010 година кризата оказва огромно влияние върху българската икономика. Институтът за пазарна икономика имаше все повече поводи да изразява позицията си – публичната политика у нас беше повлияна от лобистки усилия, искания за повече пари от бюджета и търсене на специални преференции, което доведе до допълнителни регулации и държавни харчове. Тази обстановка, заедно със затрудненията и липсата на ресурси на гражданите и бизнеса, в комбинация с повишаващата се цена на правителствената намеса, направиха работата на неправителствените организации още по-важна.

В условия на криза недобрите политики оказват още по-голямо влияние върху шансовете за оцеляване на бизнеса и за просперитет на гражданите.

През 2010 ние:

- ✓ Затвърдихме позицията си на най-активния икономически мозъчен тръст в България
- ✓ Задълбочихме разговора за държавните разходи и ефективност
- ✓ Участвахме активно в пенсионния дебат
- ✓ Засилихме взаимодействието си с младите хора
- ✓ Повишихме ефективността си
- ✓ Привлякохме нови поддръжници.

От години Институтът развива няколко запазени марки, които използва за провокиране на дебат и привличане на вниманието върху степента и неефективността на държавна намеса. През 2010 продължихме тези дейности с:

- ✓ Деня на свобода от правителствена намеса (Tax Freedom Day)
- ✓ Икономическата свобода – представяне през февруари и септември на годишните резултати от двата световни индекса (на американската фондация Херитидж и на канадския институт Фрейзър)
- ✓ Допълнителните харчове на българските правителства (преглед на одобрените допълнителни бюджетни кредити)
- ✓ Успехите и провалите на българската администрация (преглед на одитните доклади на Сметната палата)
- ✓ Алтернативния бюджет с ниски данъци
- ✓ Прегледа „България в международните класации (мерки за просперитет за България)”
- ✓ Прегледа на „Данъчните преференции” (обзор на всички активни данъчни облекчения и пропуснатите за бюджета ползи).

Това е само част от работата ни през 2010. Това е видимата дейност на ИПИ. Това, което не се вижда, са стотиците часове прекарани в наблюдение на стопанската политика, провеждана от българската администрация - постоянен мониторинг на работата на правителството, министерствата, парламентарните комисии, общините и другите органи на централната и местна власт.

Това ще продължим да правим и през 2011. Но по-активно, по-добре и с повече поддръжници на идеите за свобода и просперитет.

Светла Костадинова

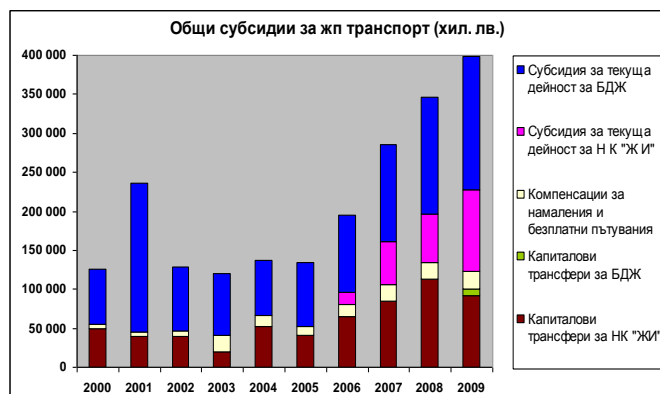
Април 2011

Анализи

Институтът публикува няколко задълбочени изследвания по теми от публичната политика.

"Извън релси (кратък преглед на ж.п. транспорта в България за 2000 - 2009"

Февруари 2010

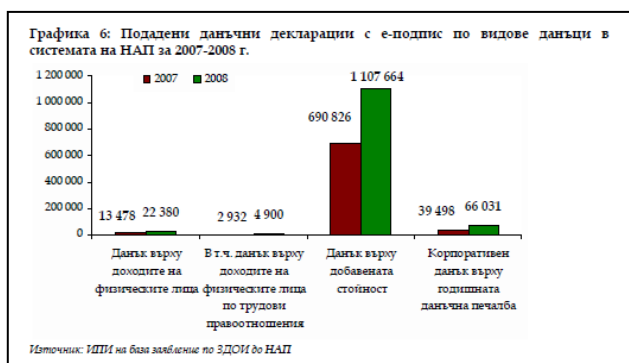
За разглеждания период от 2000 до 2009 г. държавата е наляла над 2,1 млрд. лв. в ж.п. транспорта, като само за 2009 г. сумата е почти 400 млн. лв. или 0.6% от БВП на страната.

Анализът показва спешната нужда от реформи в сектора. Настоящото правителство предлага частични промени - частична промяна в собствеността на товарното поделение на БДЖ, промяна в начина на управление на компанията за постигане на относително по-висока доходност, предлагане на нови услуги,

съобразени с търсенето на пазара. Възможно е тези промени да доведат до повишение на ефективността и рентабилността на предприятията, но надали ще намалят чувствително държавните разходи за ж.п. транспорта. Анализът отправя конкретни препоръки за постигане на ефективност в ж.п. транспорта.

"Електронният подпис в България: още един начин за по-малко бюджетни разходи"

Март 2010

Настъпилата икономическа криза изправи правителствата пред редица бюджетни трудности, които изостриха нуждата от оптимизиране на дейностите и повишаване на ефективността на администрацията.

Изследване на ОИСР от 2009 г. сред 22 страни показва, че 16 от тях са включили електронното правителство като един от подходите за справяне с ефектите от кризата.

Въпреки приетите директиви, програми, стратегии и специалната институционална

обезпеченост, все още няма напълно функциониращо е-правителство.

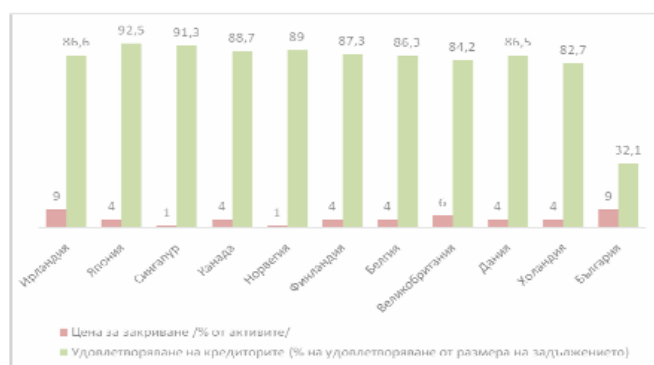
Пълният текст на изследването може да намерите [тук](#).

"Без изход" (преглед на процедурата по закриване на бизнес в България)

Март 2010

В доклада си Правене на бизнес 2010 Световната банка определя икономическата криза като най-подходящото време за реформи в законодателството, отнасящо се до закриване на бизнес. При подходящо и съобразено с особеностите на икономическата среда законодателство могат да се спасят от фалит много фирми, да се запазят работни места, както и да се осигури благоприятна среда за привличане на чуждестранни инвестиции.

Графика 2: Цена за закриване на бизнес и степен на удовлетворяване на кредиторите

Източник: Световна банка, Правене на бизнес 2010

В България, обаче, процедурата по закриване на бизнес остава изключително тромава. Данните са достатъчно красноречиви - от стартирането на процедурата до обявяването във фалит на една компания минават средно 3 години. Очевидно е, че регулацията се нуждае от сериозна реформа, тъй като системата просто не работи.

Доказателство за неефективността ѝ е, че почти никой не я ползва, защото тя е тежка, дълга и скъпа.

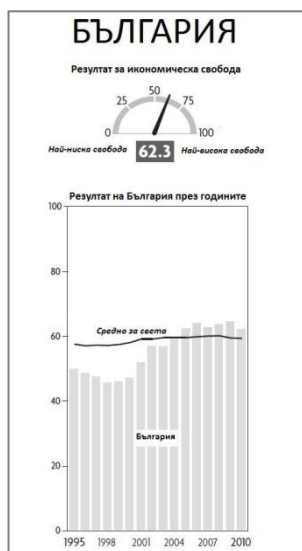
Пълният текст на изследването можете да намерите [ТУК](#).

Прес-съобщения

Освен задълбочени анализи, ИПИ изпрати и четири прес-съобщения до медиите, които да привлекат вниманието върху важни и текущи въпроси.

Индекс „Икономическата свобода по света 2010“ на фондация „Херитидж“ и Уол Стрийт Джърнъл

Януари 2010

За поредна година ИПИ разпространи доклада **Икономическата свобода по света, Годишен доклад 2010**, изготвен от американската фондация "Херитидж" и Уол Стрийт Джърнъл.

Според 16-тия Индекс на икономическата свобода 2010 на фондация „Херитидж“ и „Уолстрийт Джърнъл“, нивото на икономическата свобода по света отбелязва лек спад. Една от основните причини е, че много правителства опитаха по неуспешен начин да предотвратят рецесията чрез увеличаване на правителствените разходи.

България отбелязва **сериозно отстъпление по отношение на икономическата свобода**, като резултатът ни **спада с цели 2,3 пункта** спрямо предходната година. Това се отразява и на класирането ни, тази година заемаме 75-то място - точно зад Италия. Важно е да се направи уточнението, че в Индекс 2010 се използват данни до месец юни 2009 г., тоест говорим за периода преди изборите. Последните месеци от

управлението на тройната коалиция са отнели от икономическата ни свобода.

Повече подробности можете да намерите [тук](#).

Медийно отразяване:

- ✓ в-к Дневник
- ✓ в-к Cera
- ✓ в-к Монитор
- ✓ Mediapool.bg
- ✓ в-к Пари
- ✓ Investor.bg
- ✓ Dir.bg
- ✓ Stroitelstvo.info
- ✓ Europe.bg
- ✓ DarikFinance.bg
- ✓ Lev.bg
- ✓ Econ.bg

Отворено писмо за балансиран държавен бюджет

На 28 януари 2010 няколко икономисти публикуваха становище по повод обсъжданата идея за здравословен бюджетен дефицит. Ето извадка от писмото:

„През последните дни президентът стана изразител на пълзящата реабилитация на „добродетелите“ на бюджетните дефицити. По всичко изглежда, че премиерът и правителството също виждат в тази идея политически плюсове и са склонни да смекчават фискалната политика.

Тези популистки позиции винаги са намирили лесна подкрепа в нашето общество. И винаги са водели до тежки икономически последици. В днешните условия те пряко минират стабилността на паричния съвет, който е единственото смислено консенсусно решение в българската икономическа политика от десетилетия насам. Всеки български гражданин печели от поддържането на балансиран бюджет.

[...]

Балансираният бюджет е единственият начин за висока бюджетна отговорност, привличане на инвестиции и постигане на икономически растеж за България.”

Писмото е подписано от Владимир Каролев, Лъчезар Богданов, Георги Ганев, Георги Ангелов, Светла Костадинова, Петър Ганев, Георги Стоев и Румен Аврамов. Публикувано беше във вестник "24 часа" на 28 януари 2010.

ИПИ публикува четвъртия годишен "Индекс на право на собственост"

Февруари 2010

Институтът за пазарна икономика е местният партньор на международния индекс „Право на собственост“ 2010 г., който отчита защитата на правата на интелектуална и физическа собственост в 125 държави по света, представляващи 97% от световния БВП. Тази година 62 международни организации си партнираха с Алианс „Права на собственост“, Вашингтон и програмата *Hernando de Soto Fellowship*, за да създадат четвъртия годишен Индекс „Право на собственост“.

Въпреки, че защитата на правото на собственост в **България** се подобрява непрекъснато от 2007 година насам, най-проблемните области остават същите – неефективната съдебна система, корупцията, липсата на добра защита на интелектуалната собственост и пиратството върху авторското право. Все пак страната има напредък при политическата стабилност, улесняването на регистрирането на собственост и достъпа до кредити. Така в Индекс 2010 България се класира на **59-то място** с общ резултат от 5,2 точки от максималните 10.

Силната и ефективна защита на правото на собственост още веднъж доказва, че е свързана с просперитета на нациите и бързото им възстановяване, особено във времена на световната финансова и икономическа криза. Изследваните 125 държави, включени в международния индекс „Право на собственост 2010“, представят реалната картина на значението на правото на собственост и правопрпорционалната му връзка с растежа, инвестициите и икономическата стабилност във всяка една държава.

Пълният текст на изследването можете да намерите [ТУК](#).

Медийно отразяване:

- ✓ B-к Cera
- ✓ Profit.bg
- ✓ Econ.bg
- ✓ Инф. агенция Cross
- ✓ Bulgaria News
- ✓ Insurance.bg

„Ден на свобода от правителствена намеса 2010“

Януари 2010

По стара традиция в началото на годината ИПИ изчислява Деня на свобода от правителствена намеса след официалното гласуване и влизане в сила на държавния бюджет.

1 юни 2010 беше денят, в който спряхме да работим за държавата и започнахме да работим за себе си - по-точно в 16 часа и 23 минути във вторник. През 2010 година българите работеха **5 месеца**, за да си платят различните данъци и такси, тоест за да напълнят държавната хазна. Така наречения **„Ден на свобода от правителството“** през последните години настъпва винаги в края на месец май, но през 2010 прескочи до юни.

Въпреки намалението на някои преки данъци през последните години, преразпределението в България е все още на сравнително високо ниво - **над 40% от БВП на страната**. То се финансира с най-различни форми на облагане - държавата не ни облага само чрез директни данъци и такси - като данък печалба, подоходен данък или такса смет. Голямата част от приходите в бюджета идват от социални осигуровки и данъци върху потреблението (ДДС, акцизи, мита). Най-дълго работим именно за да попълним приходите от ДДС - 39 дни, следват осигуровките - 29 дни и акцизите - 26 дни. Преките данъци ги изплащаме сравнително по-бързо, а именно подоходния - 11 дни и корпоративния - 10 дни.

Денят на свободата от данъци отговаря на следния въпрос: „Каква е цената, която плащат гражданите за държавата?“ Този ден е своеобразен показател за ролята на държавата и степента на преразпределението в икономиката. Колкото по-късно в годината настъпва този ден, толкова по-голям е размерът на държавата и съответно - облагането на бизнеса и гражданите в страната.

Медийно отразяване:

- ✓ в-к Дневник
- ✓ в-к Пари
- ✓ в-к Стандарт
- ✓ в-к Класа
- ✓ в-к Cera
- ✓ Mediapool
- ✓ Investor.bg

Икономическата свобода по света

Септември 2010

За десета поредна година ИПИ публикува резултатите от най-новото издание на индекса Икономическа свобода по света на канадския институт Фрейзър, чийто местен партньор е Института.

България се нарежда на 36-то място в „Икономическа свобода по света: годишен доклад 2010“.

Докладът представя картината през 2008 г. (последната година, за която има налични официални данни за всички страни). Големите промени за България се дължат на преоценка на един от индикаторите в категория „размер на правителството“. Съвместната работа между екипа на ИПИ и авторите на изследването доведе до преоценка на индикатора, касаещ държавните предприятия и размера на държавните инвестиции. Тази преоценка повиши резултата и класирането на страната ни. След настъпилите промени страната ни получи рейтинг 7,31 и се нареди на 36-то място, като предходната година заемаше 41-во място с рейтинг 7,30.

Пресконференции

Бюджетна политика за икономически

28 май 2010

Пресконференцията се случи в разгара на дебата за ревизията на Бюджет 2010 и на нея ИПИ представи своята позиция. В пресконференцията в БТА участваха: Петър Ганев, Светла Костадинова и д-р Ричард Ран (председател на Надзорния съвет на ИПИ), който подкрепи призива за разумна бюджетна политика.

Няколко дни по-късно ИПИ внесе и официално [становище](#) в парламента. По време на дебата, в т.ч. на пресконференцията и в становището, ИПИ защитава тезата, че бюджетът не трябва да излиза извън рамки. За целта предложихме оптимизиране на държавните харчове и конкретни реформи.

Презентацията от пресконференцията можете да намерите [тук](#).

Медийно отразяване:

- ✓ в-к Монитор
- ✓ в-к Cera
- ✓ в-к 24 часа
- ✓ в-к Стандарт
- ✓ PRO.BG
- ✓ в-к Новинар
- ✓ в-к Пари,
- ✓ Mediapool
- ✓ Dir.bg
- ✓ в-к Дневник
- ✓ bTV
- ✓ Нова ТВ
- ✓ БНТ
- ✓ БНР
- ✓ Дарик радио

Реформи вместо вдигане на осигуровки

06 октомври 2010

Позицията на Независимия съвет за пенсионна реформа по повод отлагането на реформите и вдигането на осигуровките беше представена на пресконференция в БТА.

Специално внимание се обърна на необходимостта от извършването на

реформи, вместо повишението на осигуровките, като бяха дадени отговори на въпросите защо тяхното вдигане не е решение на сегашните проблеми, защо не изчезна дефицитът на НОИ и кой дефицит е важен.

В пресконференцията взеха участие Георги Ангелов, Светла Костадинова, Петър Ганев, Лъчезар Богданов и

Владимир Каролов.

Презентациите от пресконференцията можете да намерите [тук](#).

Медийно отразяване:

- ✓ ТВ Европа
- ✓ ТВ7
- ✓ EBF TV
- ✓ В-к Дневник
- ✓ В-к 24 часа
- ✓ В-к Труд
- ✓ В-к Пари
- ✓ Mediapool.bg
- ✓ Investor.bg
- ✓ радио Пловдив
- ✓ радио K2
- ✓ Deutsche Welle

Алтернативен държавен бюджет 2011

18 октомври 2010

Вече осма поредна година Институтът за пазарна икономика (ИПИ) изработва алтернативен на държавния бюджет, при допускания за ниски данъци, фискална дисциплина и запазване на възможностите за растеж и просперитет. В пресконференцията участие взеха Красен Станчев, Светла Костадинова и Петър Ганев.

Резюме на алтернативния бюджет бе изпратено до всички депутати и до парламентарните комисии. На пресконференцията ИПИ подкрепи предложението на икономисти от инициативата Macro Watch за въвеждане на **фискален борд**, който да бетонира разумното бюджетно салдо и да обуздае популистското прахосване на държавни средства.

Презентациите от пресконференцията можете да намерите [тук](#).

Медийно отразяване:

- ✓ БНТ
- ✓ БТВ
- ✓ НОВА ТВ
- ✓ Про БГ
- ✓ Мсат
- ✓ ТВ Европа
- ✓ ТВ7
- ✓ В-к Дневник
- ✓ В-к 24 часа
- ✓ В-к Труд
- ✓ В-к Пари
- ✓ В-к Стандарт
- ✓ В-к Сера
- ✓ В-к Новинар
- ✓ Mediapool.bg
- ✓ Investor.bg

Икономика на здравия разум - бързи реформи за високи доходи

16 ноември 2010

Институтът за пазарна икономика и Фондация за свободата „Фридрих Науман“ организираха пресконференция за представяне на второто издание на „Преглед на мястото на България в международните класации“

Медийно отразяване:

- ✓ БТВ
- ✓ Нова ТВ
- ✓ ТВ Европа
- ✓ ТВ7
- ✓ в. Дневник
- ✓ в. Стандарт
- ✓ в. Сера
- ✓ в. Пари
- ✓ в. Класа
- ✓ Investor.BG
- ✓ в. Труд
- ✓ mediapool
- ✓ Дарик радио
- ✓ в. Новинар

На пресконференцията бяха представени конкретни мерки за по-висок растеж и по-голяма заетост в България.

В пресконференцията участваха Светла Костадинова, Зорница Славова и Петър Ганев от ИПИ, заедно с Петер-Андреас Бохман, ръководител на проекта за Югоизточна Европа и Аспарух Панов от Фондация за свободата „Фридрих Науман“.

Презентациите от пресконференцията можете да намерите [тук](#).

Как ще расте централна и източна Европа? Уроци за интегрирана Европа

06 декември 2010

ИПИ и БМА организираха представяне на най-новата публикация на BRUEGEL и Vienna Institute for International Economic Studies (wiiw). Жолт Дарвас изложи основните тези на авторите на доклада, а Георги Ганев представи коментарите си по публикацията.

Презентацията на Жолт Дарвас можете да намерите [тук](#).

Презентацията на Георги Ганев можете да намерите [тук](#).

Медийни изяви на ИПИ

През 2010 Институтът продължи с редовния си седмичен бюлетин „Преглед на стопанската политика“ – публикувахме общо 49 броя. Голяма част от статиите бяха препечатани от печатни и електронни медии. Бюлетинът си остава основно средство за комуникация и разпространение на идеите на ИПИ и често статиите в него стават повод икономистите на ИПИ да бъдат канени в ТВ и радио предавания.

Освен за седмичния бюлетин, икономистите на ИПИ публикуваха статии в редица медии. Ето извадка:

- ✓ 2 авторски статии в пилотния брой на *Forbes България*
- ✓ 23 авторски статии във в. *24 часа*
- ✓ 26 препечатани статии във в. *Дневник*
- ✓ 10 интервюта за *БТВ*
- ✓ 12 интервюта за *БНТ*

Общо за 2010 екипът на ИПИ е имал над [350 медийни изяви](#).

Специални инициативи на ИПИ през 2010

Провокирани от липсата на задълбочен дебат и реални реформи, започнахме пет специални инициативи.

I. Независим съвет за пенсионна реформа

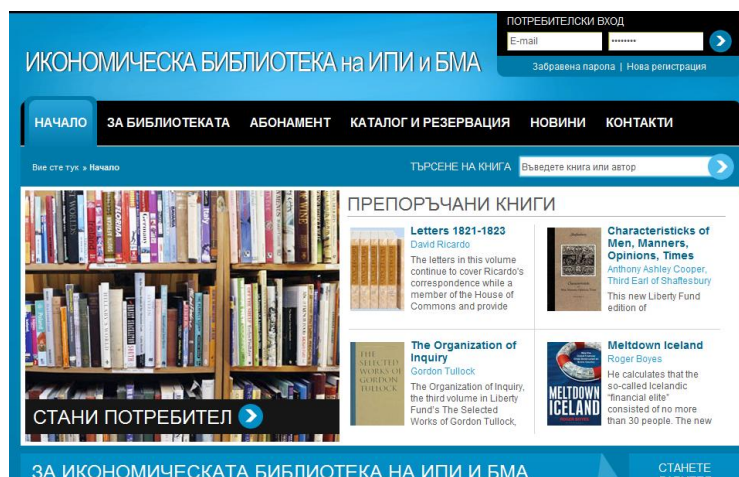
2010 беше обявена като годината, в която след широко обществено обсъждане да се задвижи реформата в пенсионната система с оглед големия дефицит и ниските пенсии у нас. За съжаление, нито обсъждането беше публично, нито имаше на разположение своевременна информация за вариантите, които правителството разглежда за пенсионна реформа. В тази обстановка, ИПИ и няколко други

икономисти решиха да създадат Независим съвет за пенсионна реформа, който да направи конкретни предложения за пенсионната реформа, която ще предостави стимули, алтернативи и право на избор на работещите що се отнася за тяхното пенсиониране. Ето и какво направи съветът в първата година от съществуването си.

- ✓ **17 февруари** - обявихме създаването на алтернативен пенсионен съвет като реакция на отлагането на пенсионната реформа в България.
- ✓ **12 април** - публикувахме „Лични сметки, а не обещания“ (визия на Съвета за реална пенсионна реформа)
- ✓ **22 юли** – позиция на Съвета относно обсъжданите предложения за реформа
- ✓ **13 октомври** - пресконференция *"Реформи вместо вдигане на осигуровки"*
- ✓ **05 ноември** – публикация *"Разходо – покривната система в България"*

Членове на Съвета са Светла Костадинова, Петър Ганев, Десислава Николова, Георги Ганев, Георги Ангелов, Георги Стоев, Лъчезар Богданов и Владимир Каролев.

II. Икономическа библиотека на ИПИ и БМА

Целта на **Икономическата библиотека на ИПИ и БМА** е да се превърне в предпочитано място за срещи и дискусии на хора, които искат да имат достъп до разнообразна икономическа литература.

Подборът на книги се осъществява периодично от **Комитет за селекция**, който е съвместен екип от експерти от ИПИ и БМА. Целият проект започна със щедрата подкрепа на фондация „Америка за България“.

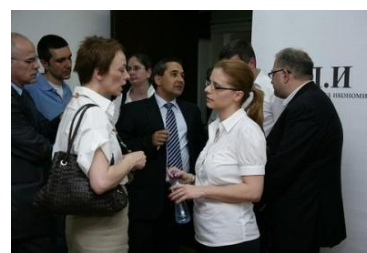
От началото на проекта са закупени повече от 290 книги, получени като

дарение от издателства и физически лица – повече от 130 книги. Като към новопостъпилите книги прибавим и дарените от фонда на ИПИ книги, то общият брой към края на 2010 надминава 4 600 книги.

Освен да предоставя книги, дейностите на библиотеката се допълват от:

- публични лекции
- седмичен бюлетин за новите книги
- месечен бюлетин за книгите по определена тема/автор

Официалното откриване на Икономическата библиотека беше в началото на юни 2010 и събра настоящи и бъдещи читатели и любители на литературата.

Публични лекции

Валери Димитров представи творчеството на Лудвиг фон Мизес (30 ноември 2010)

Петър Ганев представи творбите на Гарет Гарет (15 декември 2010)

III. Клуб на икономическите журналисти

В самия край на 2010 започна най-новият проект на ИПИ и БМА обявиха създаването на **Клуб на икономическите журналисти**. Целта е да се създаде мрежа от икономически журналисти и икономисти, които да обменят опит и знание, за да провокират задълбочен икономически дебат по важните теми на публичната политика.

Членовете на клуба имат достъп до събития на ИПИ и БМА (лекции, конференции, дискусии и др.) и могат свободно да заемат книги от Икономическата библиотека на ИПИ и БМА.

Клубът е втората съвместна инициатива на ИПИ и БМА, подкрепена от фондация **“Америка за България”**.

За първата година на Клуба са предвидени 7 семинара – всеки с продължителност половин ден, двама лектори и фокус върху определена публична политика.

IV. Среци на Клуба на студентите към ИПИ

Клубът на студентите отново събра интересни лектори, провокира разгорещени дебати сред студентите и организира екипът на ИПИ в малко по-различна посока на мислене – по-академична и едновременно с това достъпна за неспециалисти работа.

27 януари 2010 - Емил Хърсев - „Държавата на благоденствието!?”

18 март 2010 - д-р Том Палмър - „Корените на кризата в САЩ”

30 март 2010 - Иван Искров - „България и еврото”

29 април 2010 - Иво Прокопиев - „Тристранния съвет, анти-кризисния дебат и визията на работодателите за растеж на икономиката”

27 май 2010 - д-р Ричард Ран – “Как започна преходът у нас в началото на 90-те, какви бяха вариантите и какво да се прави сега?”

20 октомври 2010 г. - Милен Велчев - "Бюджета, реформите и обществената дискусия"

V. Кампания “Разходите на българската държава”

В началото на 2010 г. ИПИ започна кампания „Разходите на българската държава“. Държавните харчове винаги са влизали във фокуса на института, но за пръв път усилията ни за по-малко държавна намеса бяха структурирани и обединени в кампания. Кампанията е финансирана изцяло с индивидуални дарения, което е и най-сигурният знак, че работата ни е в правилната посока.

2010 г. се оказва ключова за държавните разходи, след като бюджетът вече официално бе извън рамки – прекомерен дефицит през 2009 г. и задаваща се актуализация на бюджет 2010. Всичко това постави фокуса върху държавните харчове и дебатите за съкращения.

Кампанията на ИПИ включваше изследвания, събития, графики и много статии в изданията на ИПИ и в пресата.

Данни

През 2010 г. ИПИ работи много и върху прозрачността, тоест за наличието на максимално много данни за държавните харчове. Наскоро ИПИ публикува детайлни данни за държавните разходи по консолидираната фискална рамка – [разходи по функции, групи и дейности за периода 2000 – 2009 г.](#) Подобна разбивка на държавните харчове никога не е била достъпна на широката общественост.

Интерес предизвикаха и данните за допълнителните харчове – [допълнително одобрени бюджетни кредити за периода 2000 – 2009 г.](#) Така структурирани, тези данни също не бяха лесно достъпни в разбираем формат.

В края на 2010 г., благодарение и на усилията на ИПИ, за първи път в България бе публикувана и актуалната консолидирана фискална програма за 2011 година. Консолидираният бюджет е този, който има значение за финансите на държавата, но въпреки това досега не бе публикуван в актуален формат – публикуваше се заедно с внасянето на бюджета в парламента, но не и след неизбежните промени в парламентарните комисии и пленарна зала. Повече по темата в статиите „[Консолидирана фискална тайна](#)“ и „[МФ публикува консолидираната програма](#)“. Подаденото заявление от ИПИ за достъп до

обществена информация до Министерство на финансите, което стана причина за публикацията е достъпно [тук](#).

Анализи

През първата година на кампанията екипът на ИПИ публикува няколко анализа.

- ✓ Най-скорошният анализ е за [Успехите и провалите на българските правителства](#), който публикувахме на **17 февруари 2011**. Той допълва [първото изследване от 2008 година](#) с нови 153 и включва 586 одита и обхваща 12 години - от 1998 до 2009 година.
- ✓ Редовното вече изследване за [„Допълнителните харчове на българските правителства 2000 – 2010“](#) беше публикувано на **09 декември 2010**.
- ✓ Изследването проследява допълнителните харчове през последните 10 години, чиято сумата достига почти 10 млрд. лв. за целия период.
- ✓ [„По мярка ли са мерките“](#) е коментарът на ИПИ от **01 април 2010** за 60-те мерки на правителството за подкрепа на заетостта, домакинствата, бизнеса и фискалната позиция. Коментарите ни, особено тези по отношение на фискалната позиция, се оказаха изключително точни. Накратко – *съкращенията няма да са достатъчни, няма да има приходи от приватизация и продажба на вредни емисии, бюджетът ще бъде с прекомерен дефицит* – всичко това се случи.
- ✓ [„Съкращенията са възможни“](#) е кратка бележка от **16 юни 2010**, съдържаща конкретни предложения на ИПИ за съкращения в средата на годината. Тя е адресирана най-вече до народните представители, които обсъждаха предложенията за актуализация на бюджета.
- ✓ [„Проектобюджет 2011 – преглед, анализ, препоръки“](#) съдържа експресният коментар на ИПИ от **септември 2010**, който правим от години веднага след внасянето на проекта за държавен бюджет от финансовия министър в парламента. Основната ни цел е воденето на информиран и задълбочен дебат на базата на разбираеми данни и коментар.

Статии

През цялата изминала година екипът на ИПИ използва и статиите като средство за разпространение на информация и провокиране на дебат по темата.

Интересни **статии**:

- ✓ [„Не вдигайте дефицита“](#) (29 януари 2010);
- ✓ [„Фискалният резерв – размерът има значение“](#) (17 февруари 2010);
- ✓ [„Не може всекиго да сложиш на дръвника и да му празниш джобовете“](#) (30 април 2010);
- ✓ [„Forget about it“](#) (14 май 2010);
- ✓ [„Бързият влак Естония – Гърция“](#) (11 юни 2010);
- ✓ [„Всички съкращават, а ние вдигаме дефицита“](#) (18 юни 2010);
- ✓ [„Процедурата по свръхдефицит – общи и частни положения“](#) (9 юни 2010);
- ✓ [„Нямаме оправдание, просто си харчим“](#) (16 юли 2010);
- ✓ [„Бюджетни правила“](#) (1 октомври 2010);
- ✓ [„Какво се случва с жп-то“](#) (15 октомври 2010);

Графики

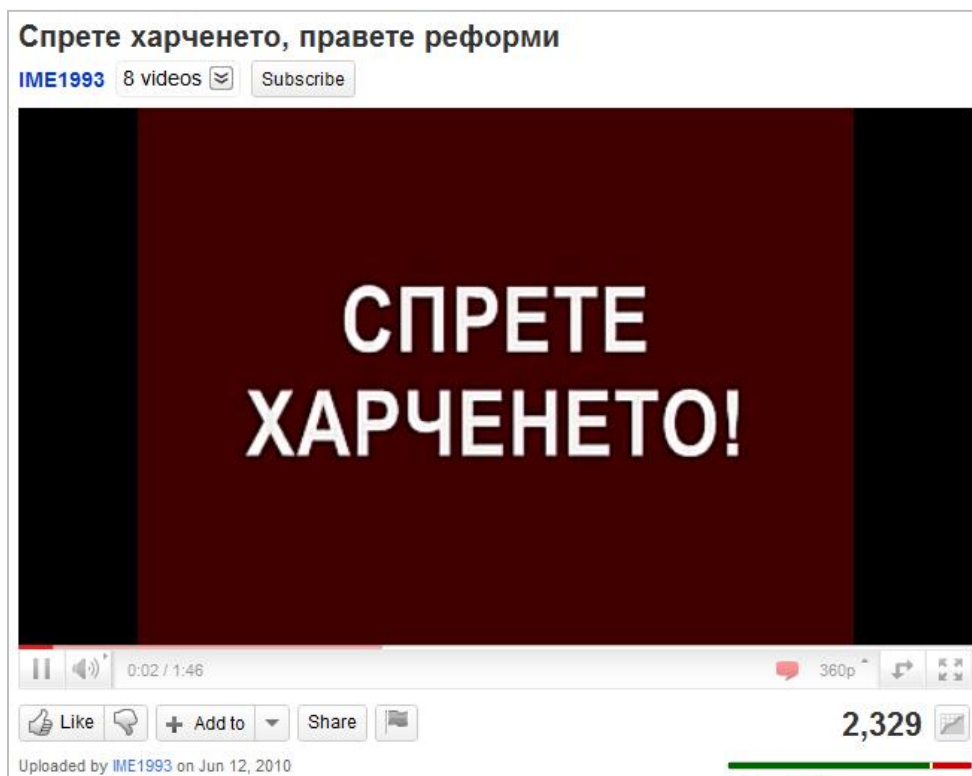
ИПИ публикува и ред **графики** с кратък коментар:

- ✓ [Графика: Разходи и съкращения в 10-те най-големи министерства според ревизията на Бюджет 2010](#), 10 юни 2010

- ✓ [Графика: Консолидирани разходи на месечна основа \(януари – април\); 2008, 2009 и 2010 г., 02 юни 2010](#)

Видео

На 12 юни 2010 публикувахме [кратко видео](#), което призовава за спиране на харченето от бюджета.

Медийни изяви

През 2010 ИПИ има над [350 медийни изяви](#), като голяма част са именно по теми, обвързани с държавните харчове.

Тук са представени избрани изяви в БНТ и в-к 24 часа:

- „[Какво ще се случи с парите ни догодина и как изглеждат прогнозите за бюджета?](#)” – 9-ти ноември 2010, БНТ (Референдум)
- „[Алтернативен бюджет 2011](#)” – 18-ти октомври 2010, БНТ
- „[От пари или реформи се нуждае кабинетът](#)” – 18-ти октомври 2010, БНТ
- „[Какво ни очаква след актуализацията на бюджета?](#)” – 14-ти юни 2010, БНТ
- „[Ден на свобода от правителството](#)” – 1-ви юни 2010, БНТ
- „[Ричард Ран и Институтът за пазарна икономика против свиването на резерва](#)” – 28-ми май 2010, БНТ
- „[Икономистите Петър Ганев и Боян Дуранкев за антикризисните мерки](#)” – 10-ти май 2010, БНТ
- „[Какви антикризисни мерки са необходими](#)” – 19-ти март 2010, БНТ
- „[Ще ограничим харченето... От понеделник, няма шега!](#)” – 20-ти януари 2011, в-к „24 часа”
- „[2011 г.: 5 май е денят на свобода от правителството](#)” – 8-ми януари 2011, в-к „24 часа”
- „[ИПИ направи бюджет с ниски данъци и за смели реформи](#)” – 18-ти октомври 2010, в-к „24 часа”

- [„Скритият дълг на пенсионни обещания“](#) – 23-ти август 2010, в-к „24 часа“
- [„Агенции, комисии, дирекции... Общо над 300, харчат много“](#) – 28-ми юни 2010, в-к „24 часа“
- [„Режат им 12%. Но след премии и 20% увеличение“](#) – 16-ти март 2010, в-к „24 часа“
- [„Не вдигайте дефицита!“](#) – 27-ми януари 2010, в-к „24 часа“
- [„Държавата преджобва дълбоко. А какво ни дава?“](#) – 10-ти януари 2010, в-к „24 часа“

Стажантска програма на ИПИ през 2010

За 2010 ИПИ проведе 3 стажантски програми, по време на които тримесечни стажове проведоха Цвета Миленова, Севдана Дочева, Ивайло Тасев, Милен Желев, Цветелина Ненова, Александър Иванов, Здравка Николова, Димитър Попов, Димитър Крумов, Мартин Владимирев, Филип Колев, Любомир Миленков, Павлин Лазаров, Димитър Славов и Михаил Колев.

Освен редовната си стажантска програма, ИПИ се включи в Empower стажантска програма в първата година от провеждането и.

Награди

Награда за ИПИ

На 16 декември 2010 г. Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО) присъди на **Института за пазарна икономика** „Наградата на БАДДПО за 2010 година

” за изключителна активност, постоянство, широкообхватност и професионализъм в публикуването на актуална информация, експертни анализи, становища и предложения по проблемите на пенсионното осигуряване и пенсионната реформа в бюлетина „Преглед на стопанската политика“

Ето за какво:

- ✓ Бюлетин „Преглед на стопанската политика“
- ✓ Бюлетин за ниски данъци
- ✓ Рубрика „Реформа на пенсионната система“
- ✓ Независим съвет за пенсионна реформа

ИПИ връчи награда

На 31 май 2010 се проведе церемонията по обявяването на победителите в първия конкурс за наградата „Дикран Н. Балабанян“ за най-добро есе на тема **„Предприемачът като откривател“**.

В конкурса участваха 85 есета на млади хора на възраст до 30 години. Есетата бяха оценени от жури в състав: Мартин Заимов, Левон Хампарцумян, Георги Киров, Светла Стоева, Николай Ярмов, Светла Костадинова и Петър Ганев. На церемонията присъстваха повече от 60 участници в конкурса, техни приятели и роднини.

Г-жа Шаке Балабанян, съпруга на г-н Дикран Н. Балабанян, беше специален гост.

Журието взе решение за следното класиране:

- ✓ **Елена Михайлова**, 19 г., победител в конкурса ([ece](#))
- ✓ **Йордан Джамбазов**, 24 г., първа поощрителна награда ([ece](#))
- ✓ **Петър Петров**, 24 г., втора поощрителна награда ([ece](#))

Церемонията

Игнат Ангелов (лична награда на журито) и **Николай Ярмов**

Елена Михайлова (първа награда) и **Мартин Заимов**

Левон Хампарцумян, **Йордан Джамбазов** (първа поощрителна награда) и **Красен Станчев**

Георги Киров и **Петър Петров** (втора поощрителна награда)

Йорданка Миронова и **Миряна Цветанова** (лична награда на журито)

ИПИ в Интернет

Присъствието на Института в Интернет се засили значително през 2010. Интернет страницата беше посетена над 186,525 пъти, с повече от 419,367 разгледани страници. Това е увеличение със съответно 15,87% и 7,14% в сравнение с 2009 година.

Освен страницата на ИПИ, екипът поддържа и няколко страници в социалната мрежа Facebook.

Финанси

Сумата на отчетените за 2010 г. приходи от финансиране е 104 хил. лв.

Сред дарителите на ИПИ през 2010 година има както физически лица, така и компании. Основните дарения са за присъщата дейност на ИПИ по провеждане на застъпнически кампании, насочени към повишаване прозрачността и ефективността на държавните разходи, както и към наблюдението и оценка на начина, по който се вземат решенията за отпускане на средства от държавния бюджет. Сред индивидуалните дарители, тези с най-голям принос са г-жа Петя Костадинова, г-н Марин Павлов, г-н Недялко Терзиев, г-н Георги Ангелов, г-н Константин Костадинов и др. Общата сума на индивидуалните дарения за 2010 достига 13 884 лв.

Освен лични дарения, ИПИ получи подкрепа и от няколко юридически лица, които бяха за кампанията „Разходите на българската държава“ и за проекта „Икономическа библиотека на ИПИ и БМА. Общата сума на корпоративните дарения достигна 44 647 лв. за 2010 г.

Всички получени дарения са изразходвани стриктно според дарителската воля, като всеки дарител своевременно и редовно е получавал подробна информация за подкрепените от него дейности.

Приходите от стопанска дейност са в размер на 30 хил. лв. Основен дял в разходите за *регламентирана дейност* заемат разходите за външни услуги – 38 хил. лв., които включват: услуги свързани с провеждане на семинари (наем-зала, наем техника и др.), разходи за провеждане на обучение на представители на НПО от страната, организиране на срещи, представяне на книги, издаване на печатни материали, наем на офис, комуникационни и пощенски разходи, абонаменти, консултантски услуги и др. Разходите са в изпълнение на текущи проекти със следните партньори: фондация Институт Отворено общество, фондация Америка за България, Балкански тръст за демокрация, Европейска комисия (Седма рамкова програма).

През 2010 г. извън разходите за външни услуги и разходите за персонал (възнаграждение и осигуровки) в размер на 33 хил. лв., са отчетени други разходи в размер на 28 хил. лв., които включват: разходи за командировки, материали, разходи за амортизация на дълготрайните материални и нематериални активи.

Отчетените през годината отрицателни курсови разлики са в размер на 3 хил. лв., които са в резултат на преоценка на парични средства във валута и закриване на финансираня при тяхното усвояване.

Основен дял в *разходите за стопанска дейност* заемат разходите за персонал (възнаграждение и осигуровки) – 102 хил. лв. През 2010 г. са отчетени и разходи за външни услуги в размер на 57 хил. лв., които включват: организация и провеждане на семинарии, обучение, юридически и консултантски услуги, наем на офис, комуникационни и пощенски разходи, командировки. Разходите са в изпълнение основно на договори с „Фондация за свободата Фридрих Науман“.

За 2010 г. финансовият резултат от стопанска дейност е отрицателен в размер на 141 хил. лв. Към 31.12.2010 г. средносписъчният брой на персонала във фондацията е осем служители.

Светла Костадинова и Петър Ганев от ИПИ участваха в годишната Европейска ресурсна банка

09 - 11 септември 2010

Както всяка година, ИПИ участва в [годишната среща](#) на европейските мозъчни тръстове, които разпространяват идеите за икономическа свобода. Тази година срещата беше домакинствана от Taxpayers' Alliance в Лондон.

Изненадата на срещата бяха двама специални госта.

Баронеса Маргарет Тачър

Баронеса Маргарет Тачър

Д-р Артур Лафер

Можете да подкрепите с дарение усилията на ИПИ за повече лична свобода, малка и ефективна администрация и предвидима бизнес среда.

Инвестирайте в ИПИ

Инвестицията в усилията на ИПИ за повече стопанска и индивидуална свобода се възвръща многократно.

Вярваме, че цените свободата си и възможността сами да решавате кое е добре за Вас.

Това са идеите, които защитаваме и затова се обръщаме към Вас с покана за инвестиция в ИПИ. В замяна на своята инвестиция ние:

- Ще продължим да осъществяваме натиск за по-бързи реформи, водещи до просперитет за всички;
- Ще наблюдаваме, коментираме и предлагаме разумни решения;
- Ще бъдем винаги на линия, когато има опасност от неразумни решения и политики или с други думи, ще защитаваме идеите, в които Вие и ние вярваме.

Спешни проекти

- Кампания [“Разходите на българската държава”](#);
- [Пенсионна реформа](#)

Редовни дейности

- [Ден на свобода от правителствена намеса в България](#);
- [Индекс на икономическа свобода за България](#);
- [Програма Стажанти](#);
- [Клуб на студентите към ИПИ](#);
- [Бюлетин за ниски данъци](#);
- [Алтернативен бюджет с ниски данъци](#);
- [Икономически знания по Интернет](#)

За повече информация, моля посетете [страницата на ИПИ](#).